

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Főkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
 ősdéjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésé-
 ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
 Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Alapította:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 30 K. — Fél évre 15 K. — Negyed évre 8 K

Tanítóknak, aljegyzőknek, írásoknak, földműveseknek és szerb-
 nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 24 kor. félre 12 kor
 negyedévre 6 kor.

Megjelenik hetenként kétszer.

Baloghy megmaradt.

Baloghy Ernő főispánt befolyásos barátjai átvezették az elvöládás hidján s bevették Wekerle új pártjába. A kuruc 48-as főispán tehát visszatért a 67-es alapra, melyet tizenöt évvel ezelőtt személyi okokból elhagyott. Ne csodálkozzunk ezen a merész elhatározásán. Ha *Apponyi* Albert a konzervatív hatvanhetes függetlenségi gunyát vehetett föl s ha most, minek utána Kossuth Lajos eszméire oly sokszor fölesküdt, megint rálephetett a cserbenhagyott közjogi bázisra — miért ne tehetné ugyan-
 ez dr. *Baloghy* Ernő? Hiszen az elvekhez való következetes ragaszkodás divatját mult erkölcsi tantétel. A politikai állásfoglalást ma már nem a fölfogás tisztasága, a meggyőződés ereje szabja meg, hanem a politikai létért való küzdelem adta kényszerhelyzet, az érvényesülés vágya, az egyéni célok folyton váltakozó sokasága.

Baloghy frontváltottatása bennünket nem érint. Annál jobban fogja izgatni azokat, akik politikai küzdelmükhöz az erkölcsi erőt, a lendületet *Baloghynak* függetlenségi elvűségéből merítették. Mit fognak tenni most a zentai, magyarkanisai, topolyai és zombori függetlenségek, akik büszke önérettel és fölényes hazafias fölbuzdulással hirdették, hogy föl kell venniök a küzdelmet a régi 67-es rendszer ellen, mert 48-as, elvű főispán, Kossuth Lajos igaz katonája szólítja őket csatá-sorba? Nem irigyeljük a jóhiszemű, derék hazafiakat azért a kínos helyzetért, melybe a főispán hirtelen elhatározása juttatta.

A vármegyei érdekek szempontjából sokkal fontosabb, hogy *Baloghynak* új elvei mellett mi lesz a programja? Ha megvalósítja azokat a mélyreható, nagy kérdéseket, melyek hivatvák a közegészségügyi, a szociális, a kulturális tarthatatlan állapotokon gyökeresen javítani, akkor enyhíti pártpolitikai állásfoglalásának hibáját és kudarcát. De vajjon meglesz-e ezután az ehhez szükséges eszköze: a vármegyei többsége? Mert, hogy a történetek után az elvű csoportoknak jórésze elhagyja, az igen valószínűnek látszik.

A belső ellenség.

A külső ellenséggel becsületesen elbántak hős katonáink; határaink megvédelmezve, létezésünk biztosítva. De hogy állunk a belső ellenséggel? ... a helyett, hogy gyöngülne, naponként erősödik; naponként szaporodik s oly vakmerő kezd lenni, hogy már a társadalmi rend is veszélyeztetve van általa.

Ilyen ellenség: első sorban a csalók, hamisítók, Megkezdődött a posztó, a cipőialp hamisítással. Milliákat szerettek s millió károkat okoztak. Pusztították a haza védelmében küzdő katonáinkat; ezekre megy azok száma, kiknek keze-lába elfagyott miattuk, kik belső gyógyithatlan betegségbe estek az általuk becsempészett hideg ellen védelmet nem nyújtott hamisításai miatt. Mi történt ezekkel az országos felháborodást keltett családokkal? Lefoglalták-e összes javukat? ellítették-e őket életfogytig tartó fegyverre? A legtöbbjét homály fedi. A lanyha törvények mellett aztán egyre szaporodott számuk,

ugy hogy ma már alig van tárgy, mely ne lenne hamisítva, s utszéli emberekből millionerek lesznek a közönség formális becsapásával és kifosztásával.

Ilt van pl. a jégszóda. Szappanban nagy a szükség, főzésének most van az idenye, — s olyan jégszódát liferálnak Budapestről, amellyel nem lehet szappant főzni. Kilójáért vesznek 10—12 koronát s nemcsak az ára van sárba dobva, de tönkre teszi a szappan anyagot is. Hát nem kellene e gyárat és gyárost is rögtön becsukni, ahol ezt készítik?

Az árdragítás?! Teremtő isten! A hatóság kezébe kerül egy-két árdragító; tíz közül kilenc ktmenekszik a büntetés alól. A lánckereskedelemben még külön kávéháza is van. Holott világos, hogy minden lánckereskedelem árdragítás. Ehhez se kellene más, mint egy törvény, hogy aki olyat vesz vagy elad, a mi nincs birtokában 2—3 évi fegyház, sőt az sem ártana, ha a főbb korifeusok közül kettőt-hármat egy-egy nagy városban felkötöznék ... Mindjárt megszűnnék a lánckereskedelem.

Nem kellene szem elől téveszteni, hogy nem élünk normális idők. Háboru van. Háborus szigorral kellene sújtani azokat, kik a közromlás árán akarnak gazdagodni. Nem kell felejtetni, hogy ezek ellenségek; talán meg gonoszabbak, mint a fronton levők. Statárialiter kellene velök elbánni, nem pedig az enyhe kihágási törvények szerint. Külön miniszterre volna szükség, a csalók, hamisítók, árdragítók, zsebmetszők, betörők és csempészek vizsgálására és büntetésére. Ha már a közéletmezesi miniszter nem tud kenyeret adni, hát szigoruan büntessék azt, aki a meglevő falatkát is ki akarja rabolni az éhes szájakból.

Vagy ha ezt a szigorúságot sokalja a közromlottság, vagy az áhumanizmus, mely az inhumános gonoszokat dédelgeti, a humánus emberek rovására: hát akkor hozza be az internálást. Azaz, valamint az idegenek internáltattak, drótkerítések közé szorítottak s hadifoglyokként élelmezettek — így internálják mindazokat a belső ellenségeket, akik romlására vannak a közérdeknek, s tartassanak ott háboru végéig.

Egy ujság szerint a szabadkai vasuti állomáson hihetetlen lopások történnek, naponként 20—30 lopás. A kerítéseknél egész csapat rongyos alak várja a tehervonatokat, s amint ezek beérkeznek, nosza át a kerítésen s neki esnek az ólomzár lefeszítéséhez, a waggonok kifosztásához. Hát ezeket a rongyos alakokat is nem kellene-e internálni s haditogoly kosztra és elbánásra szorítani? A vasutasok némelyike egész kereskedést üz a lopott holmikkól. Mi lesz, ha ez így folytatódik. Pedig fog folytatódni, ha külön törvény, rögtönítélő bíróság szigorával meg nem állítja ezt a formális anarchiát.

Szigorúság nélkül ebben a milieuban olyan nemzedék fog bele növekedni, mely veszedelmesebb lesz az ország népére a külső ellenségénél.

Igen. A legnagyobb szigor. Egykor az alföldi közbiztonság évtizedekig volt veszélyeztetve. Zsandárok, pandurok nem sokat használtak. Hanem rendbe hozta gr. Ráday kormánybiztos alig pár év alatt. De nem is védelmezte 9 ügyvéd a dånosi rablógylkos 7 cigányt.

Bölcs Salamon is azt mondja: aki gyermektől megtartoztatja vesszejét, gyűlöli azt. És Esaiás próféta szerint: lágy pástör alatt gyapjat rezel a farkas.

Igen. Ebben a felfordult világban nagy szigor: botbüntetés, fegyház, halál, mindenesetre internálás. Mert bizony mondom, hogy a mai lanyha törvények mellett a vérszemét kapott s folyton szaporodó gazemberek miatt, jaj lesz még évek mulva is az ország becsületes népének.

Hetessy Viktor.

A hadisegélyezés új rendje.

— Vázlatos ismertetés. — (I.)

Irtá: Neuser Ármín, ujvidéki járási számvevő.

Kritikai megjegyzések és részletes magyarázatok nélkül vázlatosan, kivonatolva ismertettem a »Bácsmegeye« t. olvasóival a hadisegélyezés legújabb utasítását (480.000/1917. H. M.), hogy rámutatva a megváltozott rendre, egyfelől a községi alkalmazottak és az új szerepkörben működő egyéb tényezők munkáját megkönnyísem és az új utasítás alapos s gyors átannulmányozását elősegítsem, másfelől a hadisegélyben részesülők és a sorsuk iránt érdeklődő közönség részére megfelelő támaszpontot nyújtsak.

Az új utasítás ugyanis nemcsak felemelte, ott ahol tényleg felemelte a hadisegélyek tételeit, hanem mondhatjuk gyökerében változtatta meg a hadisegélyek megállapításának módját, a gyors utalványozás előfeltételeit igyekezett előteremteni és oly tényezőket vont bele a hadisegélyezés lelkiismereti kérdéseibe, amelyek eddig csak szemléltői voltak az ideget ölő és sokszor néptömegeket megrázó munkának.

Mindenekelőtt tisztázzuk azt a kérdést, hogy mikor szűnik meg teljesen a régi utasítás hatálya, vagy precízebben kifejezve, mikor szűnnek meg a régi hadisegélyek és mely naptól fogva lépnek életbe az ujonnan megállapítottak?

Az első kérdésnek fontosságát ad az a körülmény, hogy valamennyi hadisegélyes család ügye kerül revízió alá.

Az eddigi segélyösszegeket kell a volt módzatok szerint mindaddig kifizetni, míg az új utasítás értelmében járó segélyek kifizetés alá kerülhetnek.

A hadisegélyezésre jelentkezők új sora, közte azok, akiknek igénye az új utasítás értelmében nyílt meg, sürgető biztosítékot nyújt arra nézve, hogy az életbeléptetett utasítás mentől előbb egészében végrehajtást nyerjen.

Nem nyújt sem az utasítás, sem az ezt kísérő honvédelmi miniszteri rendelet felvilágosítást arról, hogy az ugynevezett átmeneti időben mi történjen azokkal, akiknek a régi utasítás értelmében akár új jelentkezés, akár megváltozott családi viszonyaik miatt jár hadisegély?

— A községi alkalmazottak nagy elfoglaltsága mellett könnyen megeshetik, hogy az átmeneti idő a szokottnál is hosszabb ideig, hónapokig is eltart.

Nem ismerem oly akadályt, oly tételes rendelkezést, amely lehetetlenné tenné az eddigi módzatok fenntartását a mondott csoportra nézve addig, míg csak ügye is revízió alá kerülhet.

Az új hadisegélyek az eddig segélyezettekre nézve visszamenőleg 1917. november 1-től fogva járnak, az új utasítás által bevont új érdekelteknek (rendes tényleges szolgálatukat teljesítő egyének és nem tényleges állományu havidíjasok: tartalékos tiszték, tisztviselők stb. pedig 1918. január 1-től. Az ezután bevonulók családjai, ha a bevonulás a hó első felében történt, a hó 1-től, ha pedig második felében következett be, a következő hó 1-től. Utóbbi időponttól fogva jutnak hadisegélyükhöz azok is, akik megkésve jelentkeznek, ha csak mulasztásukat kellőképpen nem igazolják és az nem sebesülés vagy betegség miatt 1 hónapnál hosszabb időre, felülvizsgálat nélkül szabadsággoltak és újra bevonultak családjai.

A hadisegélyben beállott változásra nézve a folyó utasítás időpontjával a határozat keltét követő hó 1-je, illetőleg ha a határozatot a hó második felében hozták, a következő második hó 1-je szolgál.

A hadisegély megszűnésének időpontja annak a hónapnak a vége, amelyben a hadbevonult tényleges katonai szolgálata véget ér, vagy a segély bármiféle okból megszüntetendő, kivéve ha a hadisegély teljes becsüzetését a

felhasználási bizottság mondja ki, amely esetben a hadirozárattal követhető hód vége iránt adó. Ha a hadbavonult elerik, elűnik vagy a katonai szolgálat folytán meghal, a család még hat hónapig élvezi a rendes de a kapott katonai segélyt meg nem haladó hadisegélyt. Fél hónapos utalványozást nem ismerünk többé.

A hadifogság nem szünteti meg a segélyezést.

Visszatérve az u. n. átmeneti időre, megryugtatom a hadisegélyezetteket, hogy a már esedékessé vált, a régi és az új segély között mutatkozó különbségek folyósításáról is gondoskodtak. Ezeket azonban és egy összegben kell levonni amelyek azonban ez esedékes hadisegély egyharmadát nem haladhatják meg. Ezen túlfizetésekön kívül kizárólag lakbárkövetelések képezhetik levonás tárgyát a megállapított lakbárszegélyből.

Hadisegélyben részesül minden hadbavonult, a magyar állam kötelekékbe tartozó nem hivatalos katona és polgár családja, ha a segélyre lényegesen rá van szorítva és a hadbavonult tartotta el, vagy ennek eltartására lenne utalva. Ennek következtében hadisegélyt kapnak a tényleges szolgálói kötelezettségüket teljesítő és a havi díjazók (tartalékos tisztek, tisztviselők stb.) családjai is. Ubbiek azonban csak a katonai segélyt nem élvező családtagok után.

Igényjogosult családtag a hadbavonult felesége, édes, mostoha, törvénytelen, nevelt, örökbe fogadott s tartásra adott gyermeke, édes, mostoha s nevelt szülői, nagyszülői, édes s mostoha testvérei, apósa, anyósa és törvénytelen felesége, ha ettől gyermeke van, vagy az asszony munkára képtelen. A nevelt szülőnél elengedhetetlen kellék, hogy a hadbavonulttal közös háztartásban élt legyen.

A fél családtag fogalma, a korhatár, a havi segélynek napi segélyre való fordítása, a hadbavonult rendes napi keresetének szoros beszámítása (nem figyelembevétele) és az egész családkra megállapított napi maximális tételek alkalmazása megszűnik.

A rendes havi segélyen felül lakbárszegély is jár a családoknak.

A hadisegélyek havi összegeinek táblázata ez:

a) *Rendes segély.*

1 családra 36 K, 2-re 60 K, 3-ra 80 K, 4-re 100 K, 5-re 115 K, 6-ra 130 K, 7-re 145 K, 8-ra 160 K, 9-re 175 K, 10-re 190 K, 10-nél többre 200 K.

b) *Lakbár segély.*

1-3 családtól után 10 K, 4-6 után 15 K, 7-9 után 20 K, a többiek után 25 K.

A lakbárszegély azonban nem haladhatja meg a lényegesen fizetett lakbárt.

A hadisegélyre igényt tartó családokat a lakóhely szerinti illetékes községi jegyző írja össze egy erre a célra meghatározott mintájú »Összeírás«-ban, a már eddig hadisegélyben részesítetteket hivatalból, a többieket a jelenlétes sorrendjében.

Az »Összeírás«-ban nemcsak a család személyi és vagyoni adatait tartalmazza, hanem a hadisegély megállapításába befolyó tényezők javaslatait, illetőleg határozatait, valamint a bekezelteket változókat.

A hadisegélyeket a minden községben megalakított *hadisegély-véleményező bizottság* megokolással javasolja a legalább is minden hónapban egyszer a közs. jegyző által összehívott gyűlésen, amelyekiől jegyzőkönyv helyett az A) jegyzőket kell két példányban kiállítani, jobban mondva ezekben a hadbavonultak neveit felsorolni.

Agyonlöttek egy csendőr őrmestert.

Kisszállás, 1918. jan. 30. *Kocsis* János halasi katona régebben megszökött ezredései, s a halasi határban bujkált. A halasi csendőrség már többször felfedezte rejtekhelyét, de *Kocsis*nak mindig sikerült elmenekünie. *Kocsis*nak három kedvese volt, három nővel folytatott szerelmi viszonyt, akik mindig figyelmeztették a közeledő veszélyre, s akiknek segítségével hosszabb ideig lehetett székében, veszélyeztetve a közbiztonságot. *Kocsis* veszedelmes ember volt. Az őt kereső halasi csendőröknek többször megüzentte, hogy lelővi őket.

A csendőrök a gyilkosság elkövetése előtt is nyomában voltak. Egyik kedvesének a halasi határban levő tanyáján tartózkodott. Éppen szénát rakott fel *Kocsis*ra. Amikor a csendőrök a tanya közelébe értek, kedvese figyelmeztette a csendőrök jöttére, s mire azok a tanyába értek, már megszökött.

Blazsinek András őrmester, kisszállási csendőrparancsnok és Kovács János népfőlköző lizedesből álló járőr január 28-án a kisszállási

határban szolgálatot teljesítettek. Ott bizalmasan arról értesültek, hogy a kisszállási határ közelében a jánoshalasi határban Dobra János tanyáján egy szökött katona tartózkodik.

A járőr Dobra János tanyájára sietett, s oda f. hó 24-én reggel 5-6 óra tájban érkezett meg. A tanyába beakartak menni, de az ajtó zárva volt. Onnét az ablakhoz mentek, a szobában lámpavilág volt, s ott Dobra Jánosné fűtől ködött. Blazsinek őrmester Dobráné felszólította, hogy nyissa ki az ajtót. A szobában levő szökött katona Kocsis János halasi huszár a csendőröket felismerte, a lámpát elfújta. Az őrmester többszöri felszólítására Dobráné a lámpát többször meggyújtotta, ugyanakkor Kocsis halasi katona mindig eloltotta.

Később az őrmester erél és felszólítására Dobráné az ajtót kinyitotta, s a járőrök mindkét tagja lövése készentartott fegyverrel a konyhába lépett. A tűzfal mellett Kocsis János halasi szökött kuszár tartózkodott.

Kocsis megátáva a közeledő őrmestert, vadászfegyverével ráírt, akit a golyó balnyakán ért. Az őrmester rögtön összerogyott, s néhány perc múlva meghalt.

A nagy zörzvarban a lámpa elaludt, ezt felhasználva a gyilkos, kiugrott a konyhaajtón és elmenekült.

A zombori hadigondozó iroda.

Alig van hazafiasabb és nemesebb célú intézmény, mint a nemrég Zomborban szervezett hadigondozó népiroda, amelynek hivatása, hogy a hadirokkantoknak és családjuknak, továbbá a harctéren elesett vagy a hadiszolgálatban (hadifogságban) szerzett sérüléssel, betegség vagy hiányos faradalmak következtében elhalt egyének özvegyeinek és árváinak gondozásában rejlő nemzeti feladatát az állam, az önkormányzati hatóságoknak és főleg a társadalomnak közreműködésével, a bürokrati-us formák lehető kizárásával megoldja.

Eme népiroda — nehogy a gondozására bizottak addig is, míg az iroda berendezése és teljes megszervezése megtörténik, nélkülözze a gyámolítást — működését Zomborban Fiórián utca 32/a. szám alatti ideiglenes helyiségében megkezdte.

Hogy a megértő szeretetnek milyen szel leme hatja át ezen népiroda munkáját, azt leginkább megvilágítja az iroda szervezési szabályzatának a népiroda hivatását körvonalozó rendelkezése; e szerint a hadigondozó népiroda célja, hogy a hadigondozottak (hadjárók, özvegyek és rokkantok) lakhelyükön vagy lehetőleg közeli helyen találják meg azt a szervezetet, amely sérelmeiket és panaszukat megértéssel és jóindulattal meghafalja, jogos kérelmeiket hatáskörében teljesítse, vagy azokat a helyi viszonyokhoz képest legmegfelelőbb megoldás felé terelje.

Részletes tájékoztató foglaja magában azokat a hivatásszerű feladatokat, melyek a hadigondozó népirodára a hadigondozás terén várnak; iránylevélül szolgáljon azonban minden esetben, hogy tevékenységének köre ne szorítottak közé és ne utasítsanak soha senkit el av al, hogy ügyben érdemleg a népiroda vagy ez a népiroda nem intézkedhetik. A háborúnak minden károsultja találja meg az irodában támogató pártfogóját, melyet bizalommal felkereshet. Ha közvetlenül nem is intézheti el a népiroda az előadott ügyet, mindig módjában lesz azt ajánlatával az illetékes hatóságnál vagy intézménynél támogatni.

Különösen fontos tennivalója lesz a hadigondozó népirodának, hogy a jelentkezők kérelmére írásbeli felhasználást készítsen az új hadisegély meg nem állapítása vagy nem megfelelő megállapítása miatt.

A népiroda, habár első sorban munkaalkalmak szerzésével támogatja pártfogóját, anyagi segélyezésben is részesíti azokat, mely segély vagy pillanatnyi gyorssegély, vagy állandó magasabb összegű segély, havi segélyekre előleget ad; megfelelő esetben pénzsegély helyett élelmi, ruházati és anyagszereket oszt ki.

Az iroda segélyforrásait jórésztben gyűjtések útján szerzi be, s ezért nagyon kéri a közönséget, hogy a hadigondozásra szánt, akár pénzübeli akár természetbeni adományát luttassa el a népirodába, mint amely iroda a hadigondozással hivatásszerűen és intézményesen foglalkozik, s így egyenesen a hadirokkantok, hadjárók és özvegyek egyenlő igényét séri az, ha az adományok szétforgácsolódniak s egyesek, mások rovására, indokolatlanul kétszeres segélyben részesülnek.

A hadigondozás munkája nemzeti feladat, s a nemzet sokat szenvedett hőseinek, ezek öz-

vegye és árváinak gondozásában, pártfogásában, támogatózásában rejlő ezen feladatát az országos hadigondozó hivatal, a főispánok elnöksége alatti működő törvényhatósági hadigondozó bizottságok és a népirodák útján teljesíti; a segélyezés rendszerességének, igazságos voltának és méltányosságának rovására megy tehát, de mindenestre a nemes szívű közönség szándéka ellenére is van az, ha a hadigondozás ügyébe, — megengedem, hogy tisztá és nemes indulattal, — rendszertelen módon nyúlnak bele.

A népiroda, a működése területén, Bács-bodrogvármegyében és Zombor városban létező minden jótékony egyesülettel, társulattal, intézménnyel és körrel, minden nagyobb vállalattal, a beszerzési központokkal összekötötést tart fenn, az adományozók óhajait és kívánságait adományok felhasználásánál lehetőleg figyelembe veszi, hatósági felügyelet alatt áll, a hadigondozás közvetlen gyakorlására ezen területen egyedül hivatott szervezet, tehát minden nemeslelkű ember barát és hazafi nyugodtan biztatja adományát a hadigondozó népirodára.

A törvényhatósági hadigondozó bizottság rövid idő múlva rendszeres gyűléseket fog a népiroda útján város- és megyeszerte megindítani; nagyon kérjük a közönséget, hogy támogassa ezt az irodát a legszebb nemzeti kötelesség teljesítésében.

Dr. Faller Alajos.

Asszonyok harca Cservenkán.

Cservenka, 1918. február 4. (*Saját tudósítónktól*.) Cservenkán a hetipiac alkalmával a hadiasszonyok szokatlanul nagy számban vonultak fel a község házához, ahol a csoportosulás a folyosón és az udvaron már oly arányokat öltött, hogy a rendőrségnek kellett közbelépni. Az asszonyok azonban nem tágitottak, s mindhangosabban követelték, hogy a nemrég megválasztott birót és a község első irnokát szolgáltassák ki nekik, ezeket okolták azért, hogy nem bővelkednek lisztben, cukorban és petroleumban, A biró ezen időben nem tartózkodott a község házában, amiért mindenáron az irnokok akarták bosszújukat kitölteni s erőszakosan hatoltak az irodahelyiség felé. Az irnok tudomást szerzett a dühös csoport közeledtéről, átment a jegyzői irodába, s onnan a jegyzői lakra menekült. Erre az egyik rendőr a zajongóknak azt mondta, hogy az irnok az ablakon az utcára ugrott, a dühös asszony-sereg most kirohant az utcára. A rendőr a csellel célt ért, utána bezárta a község háza ajtót. Most a zajongók azt követelték, hogy bocsássák őket a községi jegyző elé, hogy kéréseiket jegyzőkönyvbe foglalja, melyet egy tiztagu küldöttség felvisz a kormányhoz.

A jegyző ezen kérelmüket a nyugalom kedvéért teljesítette. Követeléseik főbb pontjai:

1. Férjeiket haladéktalanul bocsássák haza a harctérről.
2. A felmentettek köteleztessenek azonnali bevonulásra.
3. A rekvirálás beszüntetendő, kapjanak elegendő cukrot, lisztet és petroleumot.
4. Czernin haladéktalanul kösse meg a békét.

A zajongás a délutáni órákban megismétlődött, azonban az időközben megérkezett csendőrség könnyű szerrel szétszórta a dühöngő hadiasszonyokat.

H I R E K.

A képviselőházból.

Kedden folytatták Wekerle legújabb bemutatkozására megindult vitát. Az egyesleges kormánypart matadorjai mindenképpen bizonyítani igyekeztek, hogy az egyesülés erkölcsi alapon történt és hazafias célt szolgál. Sokan nevettek ezen, de Wekerle hívei szentül hitték, amit Andrassy és társai szép ékesszólással hirdettek.

A bácskai gárda szép számmal volt képviselve. Báró *Podmánczy* Endre, aki-

ről tavalyi betegségének a nyoma is eltűnt, néhány katonahonatyával volt elfoglalva. Frontbeli dolgokról folyt a szó közöttük. Báró *Vojnits* István gróf *Tisza* Istvánnal és a házelnökkel tárgyalt hosszasan, majd dr. *Dungyerschky* Gedeont, dr. *Falcione* Árpádot és *Szutrély* Lipótot kereste föl s megyebeli ügyekről tanácskozott velök. Az utóbbinak bejelentette, hogy e hó 16-án leutazik Bajára, s másnap elnökölni fog a Bajai Takarékpénztár rendes évi közgyűlésén.

Báró *Hammerstein* Richárd, báró *Vojnits* Sándor és *Ertl* János egy-egy csoport központjában vitték a szót. Soknak föltűnt *Zákó* Milán föltűnő jókedve. Érdeklődtek is nála az oka iránt. A titeli követ kitérő választ adott. Mi azonban megsughatjuk az okát. Leánya, ifj. *Fernbach* Péterné a napokban életet adott egy gyönyörű fiúnak. Hétfőn volt a keresztelő idősb *Fernbach* Péter, a volt zombori követ budai lakásán. A szép anyja és a pompás ujszülött duzzadó egészségben vannak; ez elég ok arra, hogy a »nagyapa« boldog legyen.

Szutrély Lipót *Szterényi* kereskedelmi minisztert kereste föl s egy kerületbeli fontos ügyben hosszasan tárgyalt vele. Csávoly község műútját ugyanis kavicssal kell beföldni. Az anyag már meg is érkezett a bajai vasutállomásra. *Scultéty* alispán — a kereskedelmi kormány utasítására — felhívta a községet, hogy a kavicsot a bajai állomásról közérővel szállíttassa Csávolyra. A csávolyiak ezen persze elszörnyűködtek. Mert a hosszú útvonalon való terhes szállítás leküzdhetetlen akadályokba ütközik. A háboru alatt a lovak lesoványodtak, a kocsik a szakadatlan igénybevételtől szinte hasznavehetetlenné váltak, s mivel a kovácsok és bognárok katonai szolgálatra vonultak be, a javítás lehetetlenné vált. Ily körülmények között a közérőnek ily módra való kirendelése kivihetetlen. Arra kéri tehát a minisztert, hogy a fuvarozást katonai erővel végeztesse. *Szterényi* kijelentette *Szutrély*nek, hogy a csávolyiak kérelmét másnap szívesen meghallgatja. A bácsalmási követ ezt meg is telegrafálta Csávolyra. *Hauser* bíró, *Nehreinger* megyebizottsági tag és még néhányan nyomban utnak is indultak.

A karzatok is tömve voltak. A III. számú karzaton, ahol a *Tisza*-család tagjai szoktak tartózkodni, ült megszokott finom eleganciával özv. *Monaszterly* Szilárdné. Amikor báró *Vojnits* István és *Szutrély* Lipót meglátták, tiszteletteljesen köszöntöttek. Tőle balra, a szomszédos páholyban ült dr. *Falcione* Árpádné és dr. *Radoca* Jánosné, *Weindl* apatini földbirtokos leánya. A két szép asszonyt *Falcione* képviselő hozta a Házbá. Föl is ment hozzájuk két izben és behatóan magyarázta nekik a pártok mostani elhelyezkedését.

Főnt volt a karzaton *Prokopy* zombori tanár, a Szibériából hazakerült főhadnagy, ifj. *Schaffer* Mór megyebizottsági tag, *Wamoscher* Ervin bajsai földbirtokos és néhány hódosági gazda. *Prokopy*, akinek több ülésre szóló jegyet *Falcione* szerzett, nyilván a pártalakulásra vonatkozó bejelentéseket jött meghallgatni, hogy az itt szerzett benyomások szerint foglaljon állást a zombori új pártalakulással szemben is.

Fátum.

A kávéházban láttam először. Sok férfi ült körülötte és az ő kristálytisza kacaja tulharsogta férfiudvara hangos nevetését, a kávéházi zajt és a cigányzenét. A férje akkor nem volt ott, később hallottam meg, hogy a férje államvasuti mérnök és hivatalos kötelezettségei sokszor elszólítják a városból. Ilyenkor az asszony egy ismerős családdal gardirozásával jelenik meg a csilláros kávéházban, ahol már várnak rá az udvarlói. Máskor egyedül ült a férjével és olyan szende volt, mint

egy kolostorból szabadult tizenöt éves bakfis. Ilyenkor komolyan bujja a képes betlapokat és olykor olykor olyan szerelmesen nézett az urára, mintha más férfi egyáltalán nem létezne.

A főpincérről tudtam meg, hogy az egész férfi társaság csak flanc az asszony részéről, (a férfiak részéről nem, mert azok komolyan voltak belebolondulva a szép mérnöknébe) mert tulajdonképpen csak egy számít, egy tűzérőhadnagy. Az a tűzérőhadnagy, aki az asztal végén szokott ülni és egész este azzal mulat, hogy a gyufatartóból kirakja a gyufákat és azokkal játszik. Az asszonnyal nem törődött, csak néha pislogott oda, aztán előről kezdte sorba rakni a gyujtókat. No, lám, milyen raffinéria van az asszonyokban! Az asztal végére száműzi az igazit, a főhadnagyt s észrevehetően, sőt tüntetőleg nem törődik vele.

Én — megvallom — bosszankodtam ezen, mert én azt akkor még nem tudtam felfogni, miért marad valaki olyan társaságban, ahol nem törődnek vele. De a főhadnagy taktikája rám cáfolt egy borus öszutáni estén.

A vasuti állomásról jöttem. A szél haragosan száguldozott keresztül az utcán és nehéz felhők vonultak el a város felett. A gázlámpák szomorúan égtek (legalább nekem úgy tűnt fel) és az utcán egy arva embert sem láttam.

Csak bern, a beivarosban találkoztam két emberrel. Az asszony volt és a főhadnagy. Észrevettem, hogy távolabb tőlem nagyon összebujtak, karonfogva mentek, de mikor közeledtünk egymáshoz, széjjelrebbentek.

A sarkon visszanéztem. Nem láttam őket sehol. Tehát a főhadnagy — teára volt hivatalos. Nincsen ezen semmi csodálkozni való. Hiszen ezt mondta a főispán is, akit én aljas rágalmazónak hittem. Hazamenet szüntelen ezen gondolkodtam. Nem tudtam belenyugodni a helyzetbe. Végtelenül bosszantott ennek az asszonynak a körmönfontósága mellyel kijátsza az urát. Elképzeltem őket odahaza, amikor az asszony teteit szerelmesen odasimul az urához és kérdezi édes, turbékoló hangon:

— Szeretsz? Adj egy pusztit . . .

És a férj — a megcsalt, kigunyolt férj — örömmámorban uszik és igaz szerelemmel szoritja magához a feleségét, aki talán két órával ezeiött az udvarló karjaiban pihegett.

Eh, mi közöm hozzá?!

Másnap reggelizni tértem be a kávéházba. A főpincér, aki aiyai jóindulattal gondoskodott törzsvendégeiről, megcsüggte a kávé, aztán odajött hozzám és kipakolt a szokásos napi újdonságaival. Volt szó a városi tanácsról (ahol ma le akarnak lepizni egy panamázó gyógyszerész városatyát), a rendezendő veterán zászlószentelésről és végül — az államvasuti mérnökről, akit hivatalos utja alkalmával agyongázolt egy mozdony. Tegnap este történt a katasztrófa; rögön meghalt. Szegény.

A főpincér — ha nem tartotta volna szüntelenül szemmel az egész pincérsereget — bizonyára csodálkozott volna elváltozott arcomon. Bármennyire is idegen volt nekem a mérnök élete, mégis bántott engem az eset. Szinte bünsnek éreztem magam, hogy láttam az asszonyt a szeretőjével együtt bujkálni az esti utcán. Talán tegnap este, amikor a férj véres cefaiokban vonaglott a pályatesten, a feleség csókos mámorban ölelt egy idegen valakit — a főhadnagyt — és talán éppen akkor, amikor a férj egy utoisó hörgéssel kiheltette a lelkét, az asszony szivből, szerelmesen, gyönyörtől szédülő fejével borult az idegen férfi mellére:

— Szeretsz? Adj egy édes pusztit . . .

Groll József.

Az újvidéki szerb püspökség adminisztratorává a karlócai metropolitahelyettes *Vidiczky* György kabbii archimandritát nevezte ki. *Vidiczky* a bácsi gör. kel. egyházi ügyek irányításának eddig erős tényezője volt, akinek fölfogása minden egyházi kérdésben érvényesült. A mindenkor föladata magaslátán állott jeles főpapnak eme fontos kirendelése nemcsak hívei között ébreszt nagy örömet, hanem kormányzati körökben is megnyugvást kelt.

Elismerő okirat Ivanits Izidornak.

Ivanits Izidor, a szenttamási vöröskeresztesegylet elnöke nagy érdemeinek elismerésül eme elismerő oklevelet kapta: »*Ivanits* Izidor elnök ur részére a Magyar Szent Korona Országai Vöröskereszt Egylete érdekében a világháboruban kifejtett nemes és buzgó érdemeinek elismerésül. Budapest 1917. szeptember havában *Josipovics* Géza v. b. t. t. elnökhelyettes, gróf *Csekovics* Endre v. b. t. t. királyi biztos, dr. *Vagner* Ödön központ főmegbízott-főgondnok.

Előléptetett és kitüntetett katonatisztek. A signum laudis kapták a kardokkal: *Takály* András és *Fuchs* Dezső had. agyok, továbbá *Kis* Gábor főhadnagy a 6 os honvédeknel. Az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismerésül a vas érdemkeresztet kapták a vitézségi érem szalagján: *Herczi* Sándor dr. egyévi önkéntes karpaszományos népfőlkelő őrzvelő és *Oláh* János honvéd a 6. honvéd gyalogezredben.

Egy bácskai leány az orvosi fakultáson. *Faller* Valéria, dr. *Faller* Alajos zombori ügyvéd leánya, ki december végén a zombori főgimnáziumban érettségi vizsgát tett, beiratkozott a budapesti egyetemen az orvosi szakra. Dr. *Faller* tudvalevően veprődi jegyző volt s eme működése közben iratkozott be az egyetemre s szerezte meg az ügyvédi oklevelet.

Házasságok. *Salamon* Zoltán beregszászi gyógyszerész eljegyezte *Ornstein* Bellát Ujvidéken.

Kántor János eljegyezte *Hoffmann* Máriaát.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk *Hoffmann* Mihály özvegye 40 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

A szabadkai polgármester lemondásáról beszéltek sokat a napokban. A lemondásnak oka az volna, hogy a közlelémezési miniszter olyan követelésekkel lép föl Szabadka város ellen, melyek a lakosság sérelme nélkül nem igen teljesíthetők. A legutóbbi városi közgyűlésen a dolgot szóba is hozták s fölkérték *Bíró* Károly, hogy a mostani súlyos viszonyok között ne hagyja el állását. A közlelémezési miniszter követelését dr. *Lipovszent* Lázár súlyos és helytálló érvekkel bírálta. Teljesítését lehetetlennek mondta. Hasonló szellemben, a kérdés szakszerűen fejtegetve, *Törley* Bálint is fölszólt.

Nyolcvanezer korona értékű tünt el egy bőrdönből. Nap-nap után tömegesen foszlogatják a vasutakon föladott podgyászokat. A napokban *Paskusz* Henrik nagybarackai földbirtokosnak *Paiánkán* föladott bőrdöndjét felnyitották és abból negyvenezer korona értékű ruhát, ékszert, pénzt és papirokat loptak el. A vizsgálatot megindították.

Főispáni kinevezés. Dr. *Baloghy* Ernő főispán *Jámbor* Eiza vmegyei ideiglenes díjnokot rendszeresített díjnokká nevezte ki.

Hivatalbalépés. Az Ujvidékre áthelyezett bajai szolgabíró dr. *Kovácsich* Cézár a napokban új állomására érkezett és hivatalát elfoglalta.

Megszűnt cégek. Bács megyében eme cégek megszűntek:

Ujvidék, *Radovánovits* Péter.

Ujvidék, *Dréher* Antal serföldje.

Szabadka, *Kováts* Imre kiviteli üzlete.

Ujvidék, *Kozma* és *Bauer* szállodája.

A cservenkai répaügyben megindított bünygi eljárást az ügyészség jogalap hiányában beszüntette.

Egy orvos ünneplése. Dr. *Giücksthal* Adolf zentai városi tisztii főorvos a napokban ülte meg hetvenedik születésnapját. Nagyszámú tisztelői ezen alkalomból meleg ovációban részesítették. Az ottani »*Összetartás*« című lap lendületes vezércikkben méltatja a jeles férfiú nagy érdemeit.

Alaptőkeemelés. A Bajai Kereskedelmi és Iparbank február 3-án tartott közgyűlésén újabb alaptőke emelést indítványozott. A múlt évben 1500000 koronára emelte az alaptőkéjét (500 drb. 600 kor. részvény kibocsátásával és 600000 koronának a tartalék alaptőkeből való átkönyvelésével) most 1000 darab 600 koronás részvény kibocsátásával a felemelt alaptőkéje 2100000 korona.

A zombori tisztviselők beszerzési csoportja élére új vezetők kerültek. Elnökké dr. *Sebestyén* Imre törvényszéki tanácselnököt, alelnökké *Scherer* Rezső tb. vm. főjegyzőt, megbízottá *Krump* Vilmos tanárt választották meg. Üzletvezető *Dodits* Szilárd kereskedő lett. Dr. *Frank* Mihály árv. elnök és *Tomcsányi* Aladár vm. irodaigazgató, akiknek ez irányu tevékenysége szép eredményeket teremtett, azért távoztak az intézmény éléről, mert az üzem új besztása olyan férfiakat kíván, akik több időt szentelhetnek, eme tiszteletbeli eljárásuknak.

Tisztibál Baján. A bajai hadiövezgek részére nagyszabású estélyt és bált rendeztek a bajai tisztek Békés százados és Szalay főhadnaggyal élükön. A szép kabaret műsor után a legszebb bajai lányok mutatkoztak élőképekben. Óriási közönség nézte végig a látványosságot, amelyet sokáig tartó tanc követt. Az est jövedelme kb. 7000 korona volt.

Bácskaiak a hadiárúvákért. A kalocsai érsek által a Zita hadiárúalap javára elrendelt karácsonyi előadások jövedelmeként a központba eddig a Bácskából a következő helyekről folytak be adományok: Zomborból, (iskolanénknél) 600 K., Nemesmiliticsről, 820 K., Bácsgyulafalváról 560 K., Újvidékről (iskolanénknél) 2055 K., Bicslovárosról 332 K., Futakról 928 K. 55 f., Kerényről 1486 K. 24 f., Marionosról 600 K., Szentlámásról, (iskolanénknél) 100 K., Tornyosról 300 K., Vepárdáról 372 K. 40 f., Bácsalmásról (iskolanénknél) 596 K., Mohoról (iskolanénknél) 1000 K., Tataházaról 300 K., Bácsszentlíván 1607 K. 31 f., Kumbija 720 K., Adorján 100 K., Bajmok 100 K.

Új községi orvos Petrőczőn. Január 29-én betöltötték, *Kulunchich Viktor*, járási főszolgabíró vezetése alatt, mint munkatársunk írja, a petrőczi községi orvosi állást. Egyhangúlag az egyedüli pályázót dr. *Szegő Jenő*, körösladányi községi orvost választották meg, aki a fiatalabb orvosi generáció egyik tehetséges tagja és több évig a szabadkai városi kórházban szerzett alapos ismereteket.

Szibériából megmenekült hadifogoly. *Gombos Mór* apatini járási számvéveő — mint ottani levelezőnk írja — a múlt héten két évi hadifogság után a Szibériában levő *Tomszk*-ből, két hónapos kalandos menetelés után Ap tlnba megérkezett családjához. A vívő tiszti ezután is értesíti azokat, akiknek a tomszki tiszti fogoly táborban hozzá tartozója van, hogy volt fogoly társairól szívesen nyújt felvilágosítást.

Tömeges betörések Bajmokon. Bajmokról jelentik: Az utóbbi időben a lopások sorozatát követték el Bajmokon ismeretlen tettesek, míg végre Bajmok agius csendőreinek sikerült kinyomozni a tetteseket. *Farkas Boldizsár* 23 éves, *Trenka János* 17 éves, *Horvát Ferenc* 18 éves suhancok személyében, kik *Lonenda István* Nap utca 8 sz. alatti lakásán éjjel egy hizott sértést 300 kor. értékben, amit özv. *Vagner Antal* nének adtak el 200 koronáért, akinél a húst és a zsírt meg is találták. *Schüller András* németől 2 drb. kacsát és ludat, *Novoth József* őlt 3 drb. ludat, 240 kor. értékben, *Kiss Ferenc* né Henger utcai lakosától 4 ludat 320 korona értékben. Ezen dolgokat meg *Horváth Alajos* babapuzsai lakosnak adták el melyből 806 koronát meg is találtak. — *Dudány Károly* Liliom utcai lakosnak is pályáztak a kővér ludakra, csak hogy itt megzavarták őket. — Suhancok meg a bajmoki római kath templomban a Szent Antal perselyt törtek fel és fosztották ki, de kevés mennyiségű pénzt vittek el. A csendőrség feljelentette őket a gyermekbűnről. — *Fehér András* 18 éves suhanc nagybátyjának, *Krizsán Márk*, Kis utcai lakásának padlásáról 25 kg. házi szappant lopott el 400 kor. értékben, amit *Zvekán Mihály* nének meg is találtak.

A jánoshalmi izr. ifjuság jan. 19-én kitűnő erkölcsi és anyagi sikerre végződött jótékony célú kabaré-előadást rendezett. A rendkívüli siker a közreműködők lelkes buzgóságának és ügyességének köszönhető. Az előadás — mint levelezőnk írja — jól sikerült prólóggal vezetett be *Glöckner Eilus*, kinek előadási rutinja általános megelégedést és zajos tetszést keltett. A többi számokban kiüttek és sok tepsvihart arattak ügyes táncokkal, jól megválasztott és remekül előadott ének, kuplé számaikkal: *Krakauer Vilmosné*, *Perlesz Kornélya*, *Rosenfeld Katca*, *Krieszháber Katóka*, *Stein Eilus*, *Nyitrai Pirike* és *Schöffer Erzsike*. A férfiak közül *Kohn Jenő*, *Nyitrai Elek*, *Stein Miklós* és *Weitzenfeld Hugó*. A lista jövedelem, 1250 korona a vak katonáké.

Halálozások. *Leibach János* dubokai nagybirtokos Szabadkán január 20-án halt meg 59 éves korában. Hölését Cservenkára szállította a gyászba borult család, ahol 23-án helyezték örök nyugalomra a nagykiterjedésű nábobcsalád nagyszámú tagjainak, közülük *Sculéty Ferenc* alispán jelenlétében. A köztestület férfi eihunyta széles társadalmi körben fájdalom részvétet kelt.

Gondatlan anya. *Miroszavievits Krisztina* löndéresi asszony tavaly nyáron a mezőre ment és magával vitte két apró gyermekét. Szalmából kunyhut csinált és oda helyezte a kicsiket. A szikrák átrepültek a szalmahajlékra, mely meggyuladt és leégett. A gyermekek is porrá égették. Az újvidéki törvényszék az anyát felelősségre vonta és gondatlanságért nyolc napi fogságra ítélte.

Bíróválasztás Cservenkán. Cservenkán január hó 28-án ejtették meg — mint levelezőnk írja — a bíróválasztást *Guw in Fűtöp* járási szolgabíró elnöklété mellett. Első bírónak *Kuhn Keresztély*, most már harmadikban, másodiknak *Oswald Keresztély* választották meg egyhangúlag.

Új cégek. Bacsmegeyében újabban eme cégalakulások történtek:

Szabadka, *Tománovits György* tégla-, cserép és mészgára (Nagy Ferenc kilépett a cégből)

Óbecse, *Sichermann Aladár* divatárkereskedése;

Óbecse, *Vuits Velykó* kézmű- és divatárkereskedése.

Újvidék, *Lindsmann A.* rövidárkereskedése (A cégből belépett *Gozov János*)

A csurogi kaszinó január hó 26-án — mint levelezőnk írja — *Tiszai Imre* színtársulatának bevonásával kabaré és tombolajátékkal egybekötött táncmulatságot rendezett a háboruban elesett hősök özvegyei és árva javára. A mulatság, melyhez a zenet *Verebes Pista* jóműű újvidéki zenész szolgáltatta, a kora reggeli órákig, erkölcsi mint anyagi tekintetben egyaránt fényes sikert hozott. A bevétele 1334 K. 66 fillér, a kiadás 717 korona volt, úgy hogy a nemes célra 617 K. 66 f. jutott. Felülfizettek: *Weisz Frigyes* 70 K., *Heiduska Marlon* 35 K., *Erdélyi Mór* 25 K., *Székely Ernő*, *Hajduska Ignác*, *Reich Zoltán*, dr. *Kerény Jenő* 20—20 K., *Kékity József* 15 K., *Takács János*, *Marovics Soma*, dr. *Wellmann Lipót*, *Dietrich Adám*, *Prileszner Samu*, *Gaál Sándor*, *Lédeker Jenő*, *Kalenics Dusan*, *Freud Manó*, *Popovits László*, *Pajcsellty István* 10—10 K., *Tomics János* 6 K., *Nerczog Gyuláné*, *Menczer Nandoiné*, *Tasch Károly*, *Fi cher M. Lipó*, *Nagy Mityás*, *Dungyerszky Antal*, *Guzmann Ilonka*, *Lampel József*, *Katyanszki Vidusva*, *Eészitz Györgyné*, *Vécsey Nandor*, *Bérlty Boriszláv*, *Katyanszky Emil*, *Kovács Jánosné*, *Freud Jakab*, *Rajkov Demeer*, *Szávity Dobivoj*, *Baranyai Palné* 5—5 korona, *Freud Jakab*, *N. N. 4—4 K.*, *Breszauer Móráné*, *Hirsch David*, *Dungyerszky Ferenc* 3—3 K., *Kalenity Mária*, *Tasch Antal*, *Kaszapinovic Tivadar*, *Roth Jakab*, *Szobotelszki Zagorka*, *Eremics Dusan*, *Nagy Mihály*, *Kovács Boldizsár*, *Schüssler Lajos* 2—2 K., *Lédeker József*, *Sztojadinovic Demeterné*, *Juhász Imre*, *Csóka Örne ter*, *Vaszin Sebők* 1—1 K. A felülfizetőknek és mindazoknak, kik természetben adományaikkal a tombola sikerét előmozdították, a »Bacsmegeye« újján mond halás köszönetet a rendezőség.

A cipő talpalásának ára. Az újvidéki rendőrfőkapitány rendeletet bocsátott ki, melyben a cipő talpalásának árát 15 koronában állapítja meg. Aki ezt be nem tartja, az ellen szigorúan járnak el. Ez az intézkedés az egész vármegyében helyénvaló lenne, mert már tühretellen egyes cipészek garázdálkodása. A javítási árakat kényőkedvők szerint állapítják meg. Ezt a megfenyíténi való eljárásukat azzal mentegetik, hogy a bőrt és a talpat csak úgy tudják beszerezni, ha a maximális árakat ők is túllépik. A hatóságok kutatást rendelhetnek el, hogy kik ama zugbörkereskedők, akik a cipészeket megsarcolják.

Az élelmi cikkekről Zomborban. Dr. *Danninger* zombori tiszti főorvos a legutóbbi városi közigazgatási bizottsági ülésen eme jelenlést terjesztette elő: Orvosrendőri szempontból meg lettek vizsgálva a helybeli piaci élelmi és élvezeti cikkeket, a piaci főzések és zöldségfélék, minőség tekintetében nem volt ellene kifogás, de mennyisége ellen igen. Meg lett tovább vizsgálva néhány borbélyműhely, bolti helyiség, pékműhely s a helybeli cukrászdák, kielégítő eredménnyel. A hentesüzletek és mészárszékek eléggé tisztának találtak. A szikvgyárak a belügyminiszteri rendeletben előírt köztisztasági és közbiztonsági kívánalmaknak megfelelnek. Az egyik kávéházba beszállított mintegy 68 liter tej külön feljelentés folytán szintén vizsgálat tárgyát képezte s minthogy az nagy fokban vizeztnek találtott, el lett kobozva s az abból vett próba-taj a vizezés pontos meghatározása végett az I. fokú közegészségügyi hatóság által a budapesti orsz. központi vegyvizsgálati állomásba lón felküldve.

Jótékony előadás Katymáron Katymárról írják nekünk: A katymári római kath. tanító, névszerint *Gurcsán Eteka*, *Oszthaimerné Kemmer Mariska*, *Petyerichné Wallner Julia* és dr. *Schillingné Heger Aranka* gyengéd nemök könyöröltes érületével megértve az érsek körlevelében kifejezett nemes óhaját, a tanulói függéssel a hadiárúvák és özvegyek gyámolítására szolgáló Zita-alap gyarapítására egy »A pogány megtérése« című színjátékot rendeztek, mely jan. hó 6. és 13. adatán elő, a nagyszámú megjelent közönség tetszését kiérdemelte. A színdarabban szereplő gyermekek mindegyike felada-

tának pompásan megfelelt. Eme szép siker a nevezett tanítók ügybuzgóságának köszönhető, miert is e sorok az irántok téplált halát is akarják kifejezni. Felülfizettek: borsódi és katymári *Latinovits János* kegyur 18 kor., mely összeget még 200 koronás adománnyal utólagosan megtoldotta, *Csepny Antal* 6 kor., *Gärtner Sándor* 6 kor., *Harmath Ferenc* 10 kor., *Mayar János* 10 kor., *Puhl József* 10 kor., *Schad János* 20 kor., *Szavik István* 4 kor., *Till Imre* 10 kor., *Till Imréné* 8 kor., *Végh Rózsika* 3 kor. és *Weber Antal* 5 kor. Az összes jövedelem az utólagos adománnyal 75412 K. Ebből levonva az összes kiadásokat 14486 K. Maradt a Zita-alap javára 60926 K., mely összeg rendeltetése helyére már be is küldetett.

Megváltoztatott újvidéki járásbírósi ítéletek. Újvidékről írja munkatársunk: Dr. *Balázs Ignác*, újvidéki ügyvéd a nyáron *Löwy Mityás*, újvidéki kereskedő fölle hallatára azt mondta rá, hogy »árdrágitó Mityás.« A kereskedő panaszára az újvidéki járásbíró az ügyvédet 500 korona pénzbüntetésre, vagy 50 napi fogságra ítélte el, mert *Löwy* kereskedő cselekményei a lánckereskedelemtől szőró rendelet élet beéptelése előtt történtek és ezek az árdrágitás akkori fogalmát nem merítették ki. Felebbezés folytán az újvidéki kir. törvényszék ítélezett jogerősen ebben az ügyben és felmentette az ügyvédet avval a megokolással, hogy az árdrágitás nem oly figyelmes megkülönböztetésre méltó. — *Ugyancsak érdekes két irasszony Ambróny Tivadarné és Hauser Zsigmondné* becsültései ügye. Utóbbi kifakadt szomszédnője ellen és részegesnek mondotta. *Ambrónyné* sem maradt adós és »büdös koszos zsidó« címmel illette sértőjét. *Budai Pál*, járásbíró *Huserné* 100 korona pénzbüntetésre ítélte el, *Ambrónyné* pedig felmentette. Felvitellel az újvidéki kir. törvényszék megsemmisítette az ítéletet és a két hölgyet kölcsönös becsültései vétségé miatt 20—20 K. pénzbüntetésre ítélte, de az ítéletet felfüggesztette.

Katonarendőrség Baján. A katonarendőrség egy havi működésével — mint bajai levelezőnk írja — bebizonyította nagy hasznát és életrevalóságát. Naponta több katonaszökevény kerül hurokra és akad nem egyszer sorozások alól kibújó civil is a hurokra — mondanunk sem kell, hogy a közbiztonságot, — amely oly sötét Baján, mint a gázvítás — (amely este nem ég) nagyban növeli.

Ujsóvi lopások. Ujsóvéről írja levelezőnk: Az utóbbi időben a lopások annyira elharapództak a községben, hogy végre is a községi rendőrség erélyes beavatkozására volt szükség, hogy hajmeresztő dolgokra ne ébredjenek a békés polgarok. A 24 panaszos kárra megindított erélyes nyomozás tetteseként *Becker Fűtöp* és felesége, *Hedrich Adámné*, özv. *Steinmetz Jánosné*, *Lenz Jánosné* és *Müller Anna* ujsóvi lakosokat derítette ki, akiknél a bűnjelket képező és mintegy 5090 kor. értékű tárgyakat megtalálták. A lopott tárgyak: élelmiszerek, ruha- és fémhenneműek, edények stb. A tetteseket, akik ugylászik egy rendszeres bünszövekezetet alkottak, letartóztatták.

Dr. Cholnoky Jenő Baján. A bajai szabadiceais egyelet megbízására — mint levelezőnk írja — január 29-én előadást tartott *Cholnoky, Török Azsiáró* veleit képekkal. Az előadás földrajzi részét nagy figyelemmel hallgatta a nagyszámú közönség, de annál kevesebb figyelemmel és több maliciával vette a tanár ur vallási fejtegetéseit. Ezek a vallási fejtegetések — amelyek nem hangzanak jól egy földrajztanárszájából — nem voltak má ok, mint felekezeti igazságok. Mőzesnek a szereplését tetten neveltségessé és a biblia több pontját, amivel felekezeti különbség nélkül sértette az izlésebb publikumot. Csak egyik magyarázatát idézem a tanár urnak. A Holt tőhoz a következő magyarázatot fűzte. — »A Holt tenger sós tő, amelynek az a jellemző tulajdonsága, hogy megőrzi a benne lévő anyagokat. Tudják hogy mit lehet benne találni: hajakat, szőrszálakat, piszkot és sebtörmeléket.« — Azt hiszem nem is kell több példát felhozni annak az illusztrálására, hogy a földrajzi tanár ur előadása nem volt méltó jó híréhez.

A nagybaracscai kaszinó január 26-án este a vöröskereszt egylet javára — mint levelezőnk írja — táncmulatsággal egybekötött tombolát rendezett. Résztvettek: *Aladics Mihály* és neje, *Aladics Péter* és neje, *Arrstein Aladár* és neje, *Élő János* és neje, *Gila István*, *Gretschel Bódog* és neje, *H. cht Béla* és neje és vendége, *Ingusz Rózsa*, *Jenő* és vendégeik, *Kolling Márton* és neje *Iréne* és *Vilma* leányaival, *Kancsár László* és neje *Maca* leányával és *Géza* fiával, *Klazinik Ferenc* és neje, *Kellner Manó* és neje, *Kocsis József* és neje a kis hugával, *Mészáros Péter*, *Muró Ius* és *Imre*, *Müller József*, *Polczer Sándor*, *Perlesz Sándorné*, *Ripp Henrik* és neje

Boris leányával és Margit kishugával, Sirok István és leánya, Szabó Ferenc és neje, Szűcs István és neje és leánya Katica, Szűcs József és neje, Selmanovits Hermann és neje Gizella és Margit leányával. A tombolát Klazsik Ferenc nyerte meg. Utána cigányzene mellett tánc következett, mely a reggeli órákig tartott. A tombola 30 korona liszta jövedelmet eredményezett, mely összeg az országos vöröskereszt nagybancscai fiókegyetékének adatoit át.

A palánkai telekkönyv által vezetett telekkönyvekbe az 1917. évben a következő terhek bekebeleztek be: Biztosítási jelzálog jog bekebelezést 1. Váltóhitel biztosítására 7000 korona, 2. egyéb hitel kötelezettség biztosítására 156 200 kor., összesen tehát 163.200 korona, ezzel szemben biztosítási jelzálog törlése 794.200 korona. Forgalmi jelzálog bekebelezése 1. jogügylet alapján 1.387.277 korona, 2. öröklési vagy hagyomány alapján 24000 kor., összesen tehát 1.411.277 korona. Ezzel szemben volt forgalmi jelzálog törlés 4.006.424 korona. Eljárások lelt 5 esetben bekebelezve évi 1340 korona erejéig. Végrehajtási jelzálog jog és végrehajtási jog bekebelezése 48 esetben 60056 korona összegben. Törítés volt 27 esetben 46109 korona összegben. Végrehajtási jog feljegyzése már bekebelezett biztosítási vagy forgalmi jelzálogjogra 25 esetben 35963 korona, ugyanilyen törítés volt 2 esetben 46625 korona összegben. A kimutatásból kiünik a pénzbőség.

A hadigondozó bizottság Palánkán is megalakult. *Potzta György* községi jegyző nyitotta meg az ülést. *Kardos Pál* polg. isk. tanár ismertette azután — mint levelezőnk írja — a bizottság munkáját és célját. Ezután egyhangúlag megválasztották a bizottság elnökeit *Gábris Endre* táblabíró személyében. Jegyzővé *Mezei* járásbíró-sági irodatisztet választották meg. Legközelebb megválasztják a tagokat.

Méhészeti tanfolyam Temerinben. Dr. *Resch Ignác* temerini plébános, hogy a többtermelés eszméjét Temerinben is érvényre juttatta, egy helyi méhészeti tanfolyamot tartott, melyen 30 temerini polgár veit részt. A tanfolyamot bekoronázta a moziban tartott két órás érdekes előadás, melyet 150 vetített kép illusztrált.

A Schreiber D. és Fiai gabonakereskedő cég gazdát cserélt. A cég főnöke: a Bajári Budapestre költözködött *Herzfeld* Frigyes negyvenkét évi tevékenység után visszavonult a vezetéstől és a céget kipróbált munkatársainak és üzletársainak: *Hirsch* Nándornak, *Mocsányi* Odónnek és *Mocsányi* Richárdnak adta át. A Schreiber D. és Fiai cég az ország egyik legregibb gabonacége, amelyet 1840-ben alapított Schreiber Dávid. Az üzletet zán továbbfejlesztette és magas nivóra emelte Schreiber Ignác, az Osztrák-magyar bank főtanácsosa, aki 1876-ban vette maga mellé munkatársul sógorát, *Herzfeld* Frigyes, aki 1906. óta már mint kizárólagos tulajdonos vezette a Schreiber-céget és Magyarország egyik legelőkelőbb, leghatalmasabb gabonátüz elé é tette azt. Most, hogy visszavonul, régi kitűnő munkatársai veszik át a vezetést és ez a körülmény garantálja, hogy a cég változatlan színvonalon fog maradni. *Herzfeld* Frigyes visszavonulása nem jelenti azt, hogy közelebbi tevékenységét is beszünteti. Nagy gazdasági tudásának és egy hosszú emberöltő alatt szerzett tapasztalatainak hasznát fogja látni ugy a főváros, melynek törvényhatósági bizottságában annyi okos beszédet mondott. Elnöke marad a Budapesti áru és éréktőzsde tagok segítő egyesületének, melynek megalapítója és áradhatatlan vezetője. A Schreiber cég *Dungyverszky*-ék főbizományosa.

Szerkesztői üzenetek.

G. A., Bácsalmás. Tévedésből történt. Postára tettük.

U. M. hdn., Bpest. Irgalmasok kórháza. Intézkedtünk.

N. K., Baja. Báró Hammerstein Richárdnak két birtoka van. Az egyik Pusztasári (2230 kat. hold), másik Pusztarévna (625 kat. hold). Mindkét birtokot ő maga kezeli.

S. B., Zombor. Ennyire már nem állítjuk élére. Az ilyen kérdések birálatánál félre kell tenni azt a szemüveget.

K. A. 6. gy. e. Prerau. Lapunk ezidei 3. számában jelent meg. Postára tettük.

Községi előjáróság, Gádor. A K. K.-re vonatkozó felszólalásunk tévedésből történt. Rendben van.

W. J., Bácsalmás. Január 25-én intézk. el. Zomborba küldték le. A főszolgabírótság útján megszüregetheti.

H. K., Jánoshalma. Köszönjük. Kívánsága szerint történt.

W. I. hdn., Tábori posta 557. Kívánsága szerint megváltoztattuk.

L. M., Ujvidék. A esütőtörki képviselőházi ülésen nem volt Budapesten.

M. J., Jánoshalma. Nem lehet.
Cs. J., Hódság. Megrendeltük. E hó 10-ike felé küldik el.

»Nehéz küzdelemben.« Nem közelhetjük.
D. L. hdn. Tábori posta 635. Intézkedtünk.
Hadigondozó Népiroda, Zombor. Levélben feleltünk.

T. J., Bácsbokod. Előttünk ismeretlen írók dolgozatait nem közöljük. Ezuttal talán kivételt teszünk. Előbb átolvassuk.

H. F., Jánoshalma. Köszönjük. Értesítéseit gyakrabban kérjük.

A kiadóhivatal vezetője: **Herz Nándor.**

Dughagymát és kertiveteménymagvakat szállít: Bója István, Szeged.

Pestmegyei, 3000 holdas bérgazdaságomban azonnali belépésre, több évi gyakorlattal bíró botospánt keresek, ki a kulcsári teendőket is elvégezné. Fizetés 700 K készpénz, 4 hl. buza, 16 hl. rozs, 4 hl. tengeri, 2 hold tengeri, fél hold krumpitőld, 2 ői fa, 3 drb. tehentartás, seriestartás legelőn. Ajánlatok *Mudrony Jenő, Szabadszállás* küldendők. 4—4

150 holdas, nagyobbreszt szőlősgazdaságomban szőlőkezeléshez és gazdálkodáshoz értő egyéni keresek mielőbbi belépéssel. Ajánlatokat kér: *Kálmán Zoltán, Gyöngyöspata.* 4—4

Ölcső pénzt 5 75—6% kamattal gyorsan közvetítő ifj. *Thalheimer Lajos* bankbizományos, a torzsai Takarékpénztár titkára *Torzsan.*

Szám! 99—kig. 918.

Pályázati hirdetés.

A járáshoz tartozó **Csurug** községben nyugdíjaztatás folytan megüresedett **kerteszi állásra** ezennel pályázatot hirdetek s felívom mindazokat, akik ezen állást einyerni óhájják hogy képesítésüket es eddigi műsődésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket hozzam 1918. évi február hó 10-ig annál is inkább nyújtják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom. Az állás javadalmazása évi 900 korona készpénz fizetés, természetbeni lakás a 6 holdnyi fáskóta, illetve kert jövedelmének egy-öd része, a képviselőtestület által a háboru tartamára megszavazott 30 százalékos drágasági pótlék. A törzsfizetésnek évi 1600 koronára történt felemelése jelenleg törvényhatósági jóváhagyás alatt áll.

Zsalya, 1918. évi január hó 16 án.

Tripolszky Cyula,
főszolgabíró.

2—2

Butorkiárusítás.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy bajai butorüzletemet **bevonulásom miatt feloszlatom.** A kiárusítás Baján folyó év március 1-én kezdődik és tart március 15-éig. Eladásra kerülnek nagyon finom és egyszerű hálószobák, ebédők, kredencek, szekrények, ágyak, asztalok, borszékek, hajlított székek, piúschdivánok, tükrök, vasbutorok és minden egyéb butordarabok. A kiárusítás szigoruan csak 15 napig tart, mert szabadságom csak 15 napra szól.

Kiváló tisztelettel

Haas Miksa Baja.

Attila-utca 8.

Jelenlegi címem: Budapest, IV. Hajó-utca 12.

388—1918.

Árverési hirdetés.

Kishegyes község alulírott előjárósága részéről közhírre tétetik, hogy a község tulajdonát képező **nagyvendégió** a község ház tanácstermében folyó év február hó 1-én délelőtt 9 órakor nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adni. Árverési feltételek a jegyzői irodában betekintheők.

Kishegyes, 1918. január 31.

Limbek Pál,

Szóke Péter,

jegyző.

2—1

bíró.

Meghívó.

A Jánoshalmi Takarékpénztár r. t. folyó évi február hó 12-én d. e. 10 órakor az intézet saját helyiségében XXXIII. évi **rendes közgyűlését** tartja, melyre részvényeseit tisztelettel meghívja.

A közgyűlés tárgyai:

I. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a mérleg- és nyeremény felosztás jóváhagyása és a felmentvény megadása.

II. Az alapszabályok 2, 14, 49. és 76. §-ainak módosítása.

III. 3 igazgatónak, 5 választmányi tagnak 3 évre, 3 felügyelő-bizottsági tagnak 1 évre titkos szavazás útján leendő megválasztása.

Kilépők: *Kecskés Ferenc, Ökrén Illés, Szűcs István, Krakauer Mór, Csincsák Mihály.*

IV. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása.

Jánoshalma, 1918. január 26.

Igazgatóság.

Figyelmeztetés. 54. §. Minden részvényes, ki a közgyűlésen jogait gyakorolni óhajtja, tartozik a közgyűlést megelőzőleg 24 órával részvényeit s meghatalmazásait az intézeti igazgatóságnál letenni, amikor erről elismervényt kap, melyben egyszersmind szavazatainak száma is kiteendő.

A letett részvényekről az igazgatóság által összeállított névjegyzéket — a letett részvényeket, valamint a meghatalmazásokat is a felügyelő bizottság átvizsgálja tartozik s ennek megtörténtét a közgyűléshez intézendő jelentésében köteles megemlíteni.

Mérleg számla 1917. december 31.

Tartozik: Pénztár 212459 k 21 f, Váltó 188559 k, Kötvénykölcson 81665 k, Jelzálogkölcson 498462 k, Folyószámla 933281 k 42 f, Hadikölcson előleg 226850 k, Értékpapír 1202049 k, Előlegek 4829 k 50 f, Peresek 1792 k, Berendezés 4790 k 30 f. Összesen 3353737 k 43 f.

Követel: Részvénytőke 300000 k, Tartaléktőke 71977 k, Veszteség tartalék 2122 k 16 f, Takaréketét 2832752 k 99 f, Hettibetét 662 k, VII. hadikölcson 79991 k 62 f, Házi szegény alap 332 k 12 f, Fel nem vett osztalék 658 k, Átmeneti tételek 4817 k 14 f, Hátralékos kamatadó 2654 k 91 f, Előre beszédett kamatok 25351 k 29 f, Nyereség 32718 k 20 f. Összesen 3353737 k 43 f.

Jánoshalma, 1918. január 1. *Czincsák Mihály* pénztáros, *Szobonya Pál* főkönyvelő, *Dr. Holländer Adolf* igazgató, *Zámbó Ignác* igazgató, *Nagy Pál* Sandor igazgató. Megvizsgálta és helyesnek találta. A felügyelő-bizottság: *Kopeczky Győző* f. b. t., *Ispánovics Dániel* f. b. t., *Sillye Géza* f. b. t.

Raab Károly hangszerkészítő ZOMBOR

Ajánlja nagy

zongorarakatárát.

Vétel készpénzfizetés és a legkedvezőbb részletfizetés mellett is,

— Használt zongorák vétele és eladása. —
Zongorák javítása és hangolása.

236—918. sz. Felsőkabol községe.

Árverési hirdetmény.

Felsőkabol község tulajdonát képező 2 db 7 éves kislejtezett **tenyész-bika** Felsőkabolon 1918. február hó 25-én d. e. 9 órakor nyilvános árverésen a legtöbb ígérőknek elfog adatni.

Felsőkabol 1918. január hó 20-án.

2—2

Előljáróság.

Hoffman Mihály Özvegye

lakásberendezési vállalata

TELEFON 400. **SZABADKÁN.** ALAPITTATOTT 1876Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.****Meghívó.****Az Első Bácsszentiváni Takarékpénztár Részvénytársaság**

az 1918. évi február 10-én délután 2 órakor saját házában tartandó

XII-ik üzletévi rendes közgyűlésére

a részvényeseket tisztelettel meghívja.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1917. üzleti évről.
2. A zárszámadások előterjesztése.
3. Nyereségfelosztás.
4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
5. 4 kilépő igazgatósági tag választása 3 évre.
6. Indítványok, melyek az alapszabályok 15. §-a értelmében teendők meg.

Azon részvényesek, akik a közgyűlésen akár személyesen, akár meghatalmazott által résztvenni óhajtanak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 10. §-a értelmében Bácsszentivánon az intézet pénztáránál, vagy Zomborban a Bácsmegyei Agrár Takarékpénztár, a Délvidéki Közgazdasági Bank Részvénytársaság Főintézeténél a közgyűlés napját megelőző napig letétbe helyezni.

A letett részvényekről kiadott elismervények a közgyűlésen való részvételre igazoló jegyül szolgálnak.

Bácsszentiván, 1918. január 26-án.

Az igazgatóság.

Mérleg-számla 1917. december 31-én.

VAGYON.				TEHER.				
Pénztár			62240	92	Részvénytőke		200000	—
Váltók:					Tartalékalap		167000	—
Személy hiteli váltó	380112	13			Betétek:			
Jelzálog bizt. váltó	141075	96	521188	09	Rendes betétek	2454102	31	
Kötvénykölcsonők			244450	—	Heti betétek	50517	10	2504619
Értékpapírok	1128811	50			Hitelezők			241360
Függő kamatok	16061	—	1144872	50	Átmeneti tételek			20520
Befizetés a Pénzüntézetnél					Nyereség:			
jegyzett üzletrésze			800	—	Athozat 1916. évről	1013	—	
Folyószámlai követelések:					1917. évi tiszta nyereség	57027	28	58040
Intézeteknél	1175647	32						
Egyebek	42341	89	1217989	21				
			3191540	72				3191540
								72

Bácsszentiván, 1917. december 31-én.

Lippert Ferenc,
cégvezető-főkönyvelő.

Az igazgatóság:
Vámosi Manó sk. igazgató, Burghart József sk., Dr. Fischl Manó sk., Gaszmann János sk., Gaszmann Mihály sk., Hack Ferenc sk.,
Hemm Ágoston sk., Kopp Antal sk., Lányi Mór sk., Pfeiffer József sk., Szalay Zsigmond sk., Vámosi Samu sk., Weinberger Mihály sk.,
Ziegler Jakab sk.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

Bácsszentiván, 1918. január 26-án.

A felügyelő-bizottság:

Treer János sk.

Sorok János sk.

Ott Vendel sk.

id. Pfeifer József sk.

Kisegítő irnok kerestetik.

Bácsordas község jegyzői irodájában egy kisegítő irnok azonnali belépésre felvétetik. Fizetése szorgalmához képest napi 8—10 korona és némi mellékjövedelem.

Kosutyák Fábrián
helyettes jegyző.**Urasági lakóház**

6 szoba parkettás, nagy márványfolyosó, fürdőszoba, angolpark, melléképület, emeletes gabonaraktár Baján, Attila-utca 8., előnyös fizetési feltételek mellett 70000 koronáért **eladó**, esetleg 3500 koronáért bérbeadó. Bővebbet a tulajdonosnál **Haas Miksa** butornagykereskedőnél Budapest IV., Hajó-utca 12. **Közvetítő díjazok.**

4—1

BURMANN SÁNDORALAPITTATOTT: 1895. **UJVIDÉK.** ALAPITTATOTT: 1895.

VIZSGÁZOTT FINOM-PUSKAMŰVES HITES SZAKÉRTŐ

TELEFON
INTERURBAN:
347. SZ.

Kitüntetve az ujvidéki kirakatversenyen az aranyéremmel. Ajánlom dúsán felszerelt raktáramat **sportcikk- és fegyverekben**, valamint ismétlő pisztolyokban.

TELEFON
INTERURBAN:
347. SZ.

Halsporthoz minden cikk raktáron. Régi fegyvereket cserébe veszek. Minden javítást olcsón és gyorsan végzek.

Összes töltevények külföldiek is, valamint puskaporok raktáron. Árjegyzéseket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

»Bácsmegye« vállalati nyomdájából (Számmer Imre-féle nyomda Székesfehérvár.)